РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН
за изменение и допълнение на Закона за безопасно използване на ядрената енергия

(Обн., ДВ, бр. 63 от 28.06.2002 г., изм. и доп., бр. 120 от 29.12.2002 г., бр. 70 от 10.08.2004 г., в сила от 1.01.2005 г., изм., бр. 76 от 20.09.2005 г., в сила от 1.01.2007 г., бр. 88 от 4.11.2005 г., бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., бр. 11 от 2.02.2007 г., изм. и доп., бр. 109 от 20.12.2007 г., в сила от 1.01.2008 г., изм., бр. 36 от 4.04.2008 г., бр. 67 от 29.07.2008 г., изм. и доп., бр. 42 от 5.06.2009 г., изм., бр. 74 от 15.09.2009 г., в сила от 15.09.2009 г., изм. и доп., бр. 80 от 12.10.2010 г., изм., бр. 87 от 5.11.2010 г., бр. 88 от 9.11.2010 г., в сила от 1.01.2011 г., бр. 97 от 10.12.2010 г., в сила от 10.12.2010 г., бр. 26 от 29.03.2011 г., в сила от 30.06.2012 г., бр. 38 от 18.05.2012 г., в сила от 1.07.2012 г., бр. 82 от 26.10.2012 г., в сила от 26.11.2012 г.)

§ 1. 1. В чл.33 текстът на ал.3 текстът става точка първа.
В Чл.33 ал.3 се създава т.2 със следния текст:

2. Не се издава разрешение по чл.33 ал.1 т. 1 в случай, че предложената площадка за изграждане на ядрена централа и/или съоръжение за управление и съхранение на радиоактивни отпадъци и отработено ядрено гориво е със сеизмичност по-висока от 7-ма степен по Европейската макросеизмична скала (ЕМС-98), съответно от 7-ма степен по скалата на Медведев-Шпонхойер-Карник (МШК).

2. В Чл.33 текстът на ал.4 става точка 1.В чл.33ал.4 се създава точка 2 със следния текст :

2. Председателят на агенцията не издава разрешение по чл.33 ал.т.1, когато предложената площадка за ядрена централа и/или съоръжение за управление и съхранение на радиоактивни отпадъци и отработено ядрено гориво е със сеизмичност по-висока от 7-ма степен по Европейската макросеизмична скала (ЕМС-98), съответно от 7-ма степен по скалата на Медведев-Шпонхойер-Карник (МШК).

§ 2 В Чл. 45 ал.2 се създава нова алинея 5 със следния текст:

Алинея 5. Министърът на икономиката, енергетиката и туризма внася предложения по ал.2 само в случаите когато площадката на която се предлага изграждане на ядрена централа е със сеизмичност не по-висока от 7-ма степен по Европейската макросеизмична скала (ЕМС-98), съответно от 7-ма степен по скалата на Медведев-Шпонхойер-Карник (МШК).

ПРЕХОДНА РАЗПОРЕДБА

§ 3. В едноседмичен срок от влизането в сила на този закон, председателят на агенцията отменя всички издадени разрешения по реда на чл.33 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия за избор на площадки за строеж на ядрени централи и съоръжения за управление и съхранение на ядрени отпадъци и отработено ядрено гориво, които са в райони със сеизмичност по-висока от 7-ма степен по Европейската макросеизмична скала (ЕМС-98), съответно от 7-ма степен по скалата на Медведев-Шпонхойер-Карник (МШК).

Вносител:
н.п. Лъчезар Тошев

МОТИВИ

към

законопроекта за изменение и допълнение на
Закона за безопасно използване на ядрената енергия

Аварията на ядрената централа във Фукушима – Япония на 11 март 2011г. показа, че не съществува безопасна ядрена енергетика, както и че дори японските ядрени централи не са гарантирани срещу силни земетресения.

Пораженията върху околната среда и населението на Япония, които бяха нанесени следствие на радиоактивното замърсяване изискаха влагането на нечувано високи финансови ресурси за справяне с проблема.
След тази огромна екологична и финансова катастрофа за Япония, беше взето решение страната да се откаже от използване на ядрена енергия след 2040г. и да премине към използване на други източници на енергия.

В момента бизнесът в Япония иска това решение да се преразгледа, но населението остава на категорична антиядрена позиция.
Въпросът е има ли право управлението на една страна да поема риск свързан с опасността от дългосрочно поражение върху живота и здравето и бъдещето на хората и върху околната среда и селското стопанство следствие на потенциална авария в ядрена централа или съоръжение за преработване и/или съхраняване на ядрени отпадъци и отработено ядрено гориво.

Отговорът е: Не!
И това се отнася както за Япония, така и за всяка друга страна.

Такъв въпрос не може да се решава и с референдум на гражданите, защото не би могло с 51 : 49 % (или с каквото и да е друго съотношение) от гласовете тези които приемат риска да вкарат в него и останалите, които не са съгласни!

Никога не могат да се предвидят всички възможни проблеми, които би могло да породи едно силно земетресение в системите за безопасност на ядрена централа или хранилище за радиоактивни отпадъци.
Това е така от времето когато беше построен непотопяемия „Титаник" потънал на първият си рейс през 1912г. през аварията в Чернобил през 1986г. при която бяха замърсени с радиоактивни елементи огромни

територии, до случая с аварията в „ най-сеизмично сигурната” АЕЦ Фукушима през март 2011г.

Ето защо рискът трябва да се минимизира, като се постигне обществен консенсус, че опасни съоръжение каквито са ядрените централи няма да се изграждат в зони с висока сеизмичност!

Смятам, че предложеното от мен ограничение до 7-ма степен по 12 степенната скала на Медведев-Шпонхойер-Карник – МШК или MSK (отчитаща ефекта от земетресението на повърхността) като предел, който не трябва да се надхвърля при строеж на ядрени съоръжения е едно разумно решение.

Съответно, тези степени могат да се транспонират в Европейската макросеизмична скала от 1998г. (EMS-98), която е по-съвременна, но не се различава твърде много от скалата на МШК.

Европейска макросеизмична скала EMS-98

Степен	Описание	Ефект върху населението	Ефект върху инфраструктурата
1	Микроземетресения	Не се усещат	—
2	Много слаби	Усещат се случайно	Горните етажи на сградите се клатят
3	Слаби	Усеща се леко люлеене или треперене	Вибрации на прозорците и вратите; висящите предмети се клатят едва забележимо
4	Умерени	Трудно се усещат извън сгради, в сгради се усещат от много хора	Прозорците, вратите и домакинската посуда трака; висящите предмети се клатят
5	Силни	Усещат се извън сгради; спящите се събуждат	Сградите вибрират силно; висящите предмети се клатят силно; някои предмети падат
6	Слаборазрушителни	Хората напускат сградите	Падат леки предмети; слаби повреди по сградите
7	**Разрушителни**	**Хората панически напускат сградите**	**Местят се мебелите; падат тежки предмети; пукнатини по стените на сградите; леки повреди по комините**
8	Силноразрушителни	—	прекатурват се мебели; падат комини; големи пукнатини по стените на сградите; по-нестабилните сгради са частично разрушени
9	Деструктивни	—	Подпорите и колоните се усукват; повечето сгради са частично разрушени, а някои от по-нестабилните са напълно разрушени
10	Унищожителни	—	Разрушени сгради
11	Опустошителни	—	Голяма част от сградите са разрушени
12	Напълно опустошителни	—	Всички сгради намиращи се под или над земната повърхност са разрушени или непоправимо повредени

Скала на Медведев – Шпонхойер - Карник (МШК)

Степен	Описание	Ефект върху хората	Ефект върху сградите	Геологически ефект
I	Микроземетресения	Не се усещат	—	—
II	Много леки	Усещат се случайно	—	—
III	Леки	Усещат се от чувствителни хора	—	—
IV	Умерени	Усещат се в затворено помещение	Прозорците вибрират	—
V	Сравнително силни	Усещат се на открито	Мазилката се напуква; леките мебели се местят; висящите предмети се клатят	—
VI	Силни	Предизвикват страх	Повреди по комините и зидарията	Изолирани пукнатини
VII	**Много силни**	**Хората напускат жилищата си**	**Комините падат; сериозни повреди по леките постройки**	**Изолирани свличания**
VIII	Разрушителни	Паника	Срутвания на леките постройки; повреди по напоителните канали	промени в дебита на минералните извори; срутвания на камъни
IX	Унищожителни	Обща паника	Сериозни повреди на нестандартните постройки; прекъсване на подземните водопроводи	Пукнатини; пясъчни измятания; големи свличания
X	Опустошителни	Повсеместна паника	Разрушения на тухлените постройки	Изкривявания на жп линиите; срутвания по речните брегове; формиране на нови езера
XI	Катастрофални	—	Малко постройки остават частично здрави	Широкоразпространени дислокации; цунами
XII	Тотални	—	Наземните и подземни постройки са напълно разрушени	Геологически разместванията: цунами

Макар, чрез предложението останалите рискове да не се премахват, поне сеизмичният риск би се свел до по-приемливи нива.

От приемането на този проектозакон би произтекъл отказ от строеж на ядрена централа на площадката на АЕЦ-Белене, за която дори съветските специалисти имащи очевиден интерес от строеж на ядрени мощности в

България са заявили през 1983 и 1984г. след 12 доклада с 3000 страници резултати по сеизмичната и геоложка обстановка, че от построени в света 400 и в строеж още 300 АЕЦ, никоя не е на площадка намираща се в толкова сложна сеизмична обстановка както предлаганата за АЕЦ-Белене. Затова те са предложили да се изостави площадката между Свищов и Белене заради високата сеизмичност и да се търси друга. Основното огнище, което влияе на тази площадка е това при Вранча в Румъния с дълбочина 90-150 км., което на всеки 30-40 години предизвиква едно голямо земетресение. През 1977г. земетресението в района на СХК"Свилоза" беше определено като дори надхвърлящо 8-ма степен по МШК, тъй като имаше разрушени железобетонни конструкции, огънати жп-релси и пр. Затова площадката на АЕЦ-Белене беше определена като такава от 8-ма степен по МШК. Няма сеизмолог, който може да гарантира, че следващото голямо земетресение от огнището във Вранча няма да бъде по-силно!
От доклада през 1984г. до сега текат „битки" „за и против" изграждането на АЕЦ на тази площадка. Не смятам, че е разумно да продължават опитите да се построи АЕЦ на такова сеизмично активно място, тъй като това би означавало обществото да поеме риск с тежки последици в т.ч. и за бъдещите поколения.
Безопасността на хората у нас и в региона на Югоизточна Европа трябва да се постави на първо място с предимство пред всички други икономически интереси и геополитически съображения.

С цел прилагането на принципа на предпазливостта по този въпрос на територията на цяла Европа, подобно предложение е внесено в Парламентарната Асамблея на Съвета на Европа и е подкрепено от лидерите на групите на Европейската Народна Партия, на Социалистическата група, на групата „Алианс на либерали и демократи за Европа" и групата на Обединената Европейска левица. (Документ 12928/9 май 2012г.)

Вносител :

н.п. Лъчезар Тошев